

УДК 619:611.34:636.93

ДИНАМІКА МОРФОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КИШЕЧНИКУ ТА АГРЕГОВАНИХ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛИКІВ КРОЛІВ М'ЯСНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ

П. М. Гаврилін, д. вет. н., професор, М. О. Нікітіна, аспірант
morfoloagro@gmail.com

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Визначення особливостей розвитку та будови кишечника кролів є необхідним для створення повноцінного раціону, забезпечення підвищення продуктивних якостей, впровадження ефективних методів профілактики та діагностики хвороб кролів.

Мета проведених досліджень полягала у встановленні особливостей динаміки морфометричних показників кишечника та агрегованих лімфатичних вузликів кролів м'ясного напрямку продуктивності.

Дослідження кишечника проводили на кролях м'ясного напрямку використання різної статі та вікових груп (1-, 10-, 20-, 30-, 60- та 90-добового віку) по 5 особин з кожної групи. Було проведено зажиттєве зважування кожної особини та вимірювання довжини тіла. Відразу після забою тварини й анатомічного препарування відбирали матеріал для дослідження. Кишечник препарували на окремі відділи та зважували на аналітичних терезах *Kern 440-35A*. Лінійні проміри (довжина та ширина) відділів кишечника проводили з використанням сантиметрової стрічки з ціною поділки 1 см. Топографію окремих лімфатичних вузликів встановлювали за допомогою тотального фарбування за *Hellman*.

Визначали живу масу та довжину тіла кроликів усіх вікових груп, які склали: в 1-добових — $53,20 \pm 2,72$ г та $10,50 \pm 0,79$ см; у 10-добових — $201,80 \pm 4,05$ г і $16,60 \pm 0,76$ см; у 20-добових — $339,50 \pm 3,36$ г, $23,24 \pm 0,66$ см; у 30-добових — $625,50 \pm 6,92$ г та $31,04 \pm 0,81$ см; у 60-добових — $1900,00 \pm 79,06$ г і $41,20 \pm 1,29$ см; у 90-добових — $2960,00 \pm 48,09$ г та $60,20 \pm 1,19$ см відповідно.

Після препарування кишечника на відділі та видалення з них вмісту здійснили проміри довжини та ширини, а також зважування кожного відділу кишечника кролів кожної обраної вікової групи. З'ясували, що найдовшим відділом кишечника у всіх вікових групах кролів є порожня кишка, найширшим — сліпа кишка. Загальна довжина та вага кишечника кролів різних вікових періодів склали: в 1-добових — $72,68 \pm 2,36$ см та $2,47 \pm 0,13$ г; у 10-добових — $145,4 \pm 2,63$ см і $4,36 \pm 0,08$ г; у 20-добових — $248,70 \pm 2,04$ см, $23,06 \pm 0,19$ г; у 30-добових — $323,10 \pm 3,83$ см та $39,24 \pm 0,42$ г; у 60-добових — $422,80 \pm 8,18$ см і $57,71 \pm 0,58$ г; у 90-добових — $617,40 \pm 5,76$ см та $106,74 \pm 0,94$ г відповідно.

За допомогою методу тотального фарбування за *Hellman* та подальшого вивчення отриманих зразків під МБС-10 визначили закономірності розміщення агрегованої лімфатичної тканини, найбільша кількість якої асиметрично розміщена на вільних від брижі краях порожньої кишки.

У результаті досліджень встановили, що довжина кишечника значно перевищує довжину тіла кролів у всіх вікових групах, що вказує на пропорційність зростання довжини кишечника відносно довжини тіла кроленят обраних вікових груп. Збільшення макрометричних показників окремих відділів кишечника відбувається асинхронно. За допомогою тотального фарбування за *Hellman* визначили, що найбільша кількість агрегованої лімфатичної тканини розташована з вільного краю порожньої кишки.